

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 12.11.2008
KOM(2008) 748 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Global miljø- og sikkerhedsovervågning (GMES) -
for en sikrere planet**

{SEK(2008) 2808}

{SEK(2008) 2809}

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Global miljø- og sikkerhedsovervågning (GMES) -
for en sikrere planet**

1. INDLEDNING

"I midten af det 20. århundrede så vi vores planet fra rummet for første gang. Fra rummet ser vi en lille sårbar kugle, der ikke er domineret af menneskets aktiviteter og bygværker, men af et mønster af skyer, have, vegetation og landjord¹".

Rumbaserede systemer hjælper os med at forstå vores planets skrøbelighed. De giver os de værktøjer, vi har brug for i kampen med det 21. århundredes udfordringer, der omfatter sikkerhedstrusler, miljøødelæggelse og klimaforandring. Jordobservation er en stærk og avanceret teknologi, der ved hjælp af rum- og jordbaseret kapacitet kan overvåge trusler mod Jordens miljø og sikkerhed og levere rettidige og pålidelige informationer. Europa har derfor besluttet at udvikle sin egen uafhængige operationelle kapacitet i form af initiativet Global miljø- og sikkerhedsovervågning (GMES). Denne beslutning afspejler EU's voksende ansvar inden for såvel europæiske som globale anliggender. Etableringen af et sådant system markerer et strategisk valg for EU, der har varige konsekvenser for Europas videre politiske, økonomiske, sociale og videnskabelige udvikling.

Indtil videre er der udfoldet store arbejdsbestræbelser på at forvandle GMES fra projekt til realitet. I erkendelse af betydningen af jordobservation godkendte Rådet konceptet² og hilste det østrigske og det tyske formandskabs initiativer³ velkommen vedrørende GMES's fremtidige arkitektur og styring på basis af de forenede bestræbelser fra Den Europæiske Rumorganisation (ESA) og Den Europæiske Union (EU).

GMES er nu gået ind i sin præoperationelle fase. I 2011 vil det være teknisk muligt at gå videre til den operationelle fase.

Rådet har derfor for nylig understreget⁴ behovet for hurtig implementering af GMES. Det har anmodet Kommissionen om at udarbejde en handlingsplan med henblik på oprettelse af et EU-program, der tilstræber at sikre adgangen til GMES-tjenester og til kritiske observationsdata. I denne sammenhæng opfordrede Rådet Kommissionen⁵ til i 2008 at stille forslag om tilrettelæggelse af finansieringen, den operationelle infrastruktur og den effektive forvaltning af GMES.

Efter at have holdt intensive høringer med de vigtigste interesserede parter har Kommissionen som svar på denne opfordring udarbejdet nærværende meddelelse. Dens vigtigste formål er at tilvejebringe et grundlag for yderligere diskussioner og konsolidering af den politiske

¹ Rapport fra Verdenskommissionen om Miljø og Udvikling: Vores fælles fremtid (A/42/427).

² Det tredje møde i "Rumrådet".

³ Grazdialogen og Münchenkøreplanen.

⁴ Rådets resolution af 26. september 2008, "Fremme af den europæiske rumpolitik".

⁵ EUT C 136 af 20.6.2007, s. 1.

konsensus blandt de involverede parter med henblik på den efterfølgende iværksættelse af implementeringsforanstaltningerne.

2. ET BRUGERSTYRET JORDOBSERVATIONSPROGRAM: DEN NUVÆRENDE SITUATION OG DEN FREMTIDIGE UDFORMNING

GMES skal levere tjenester af offentlig interesse. Som eksempler kan nævnes kort til brug for nødberedskaber samt overvågning af klimaforandringsparametre og atmosfærens kemiske sammensætning. EU, ESA og disses respektive medlemsstater har allerede investeret betydelige F&U-ressourcer i jordobservation med henblik på udvikling af infrastruktur og præoperationelle tjenester for GMES. Den operationelle fase må sikres.

GMES består af følgende tre komponenter:

Rummet

GMES-rumkomponenten består af jordobservationsinfrastruktur, som opfylder tjenstedatabehov i forbindelse med missioner vedrørende landjordsparametre samt atmosfæriske og oceanografiske parametre. I praksis vil komponenten være baseret på:

- Eksisterende og planlagt europæisk ruminfrastruktur, hovedsagelig ESA's, EUMETSAT's og medlemsstaternes satellitter⁶ og
- ruminfrastruktur samfinansieret af EU og ESA.

Inden for rumkomponenten vil der for alle typer infrastruktur være behov for varetagelse af en række funktioner (demonstrationsmissioner, indledende og repetitive elementer af operationelle missioner). Efter at ESA har foretaget en behovsanalyse, udvikler ESA og EU nu i fællesskab en rumobservationsinfrastruktur inden for rammerne af ESA's GMES-rumkomponentprogram. Formålet med dette program er at udvikle og implementere en række satellitmissioner, der kaldes "the Sentinels".

In situ

In-situ-komponenten i GMES vil være baseret på en lang række faciliteter, instrumenter og tjenester, der ejes og drives af nationale, regionale og mellemstatslige aktører inden for og uden for EU. In situ-infrastruktur leverer data til overvågning af Jordens oceaner, dens kontinentale overflader og dens atmosfære. Som eksempler på sådanne data kan nævnes data om atmosfærens kemi og luftkvalitet og data vedrørende isdække og jordbund samt geofysiske data.

Tjenester

GMES-tjenesterne er grundlaget for europæisk uafhængighed med hensyn til tilvejebringelse af globale informationer. GMES-tjenesternes omfang og deres varetagelse bør udformes med henblik på sikring af operationel implementering ud fra brugerbehov og gældende lovgivning, men bør måske prioriteres ud fra institutionelle og politikrelaterede behov. Rettidig og

⁶ Herunder meteorologisk og national multispektral- og radarbilleddannelse af højopløselig og ultrahøjopløselig karakter.

omkostningseffektiv levering af information afhænger i vidt omfang af en vellykket implementering af infrastrukturen for ruminformation i Det Europæiske Fællesskab i INSPIRE-direktivet⁷, som omhandler udvikling og dataudveksling i forbindelse med gennemførelse af EU's politikker på især miljøområdet. GMES-tjenesterne vil tilvejebringe produkter på såvel europæisk som globalt plan.

I 2008 iværksættes de præoperationelle tjenester, der baner vej for GMES's fremtidige drift. På nuværende tidspunkt udgøres GMES-tjenesterne af:

- Søtjenester og atmosfæriske tjenester

Denne gruppe omfatter tjenester til systematisk overvågning og prognostisering af tilstanden i Jordens subsystemer på regionalt og globalt plan ved hjælp af modeller og metoder, der kræver stor regnekraft og processeringskapacitet. Disse tjenester leverer informationer til overvågning og forståelse af klimaforandring, og de vil kunne bidrage til forbedring af transportsektoren og med den grundige maritime viden, der er nødvendig for implementeringen af EU's nye integrerede havpolitik⁸.

- Land-, beredskabs- og sikkerhedstjenester

Denne gruppe omfatter geoinformationstjenester til landovervågning, nødberedskaber og sikkerhedsapplikationer på nationalt, regionalt, europæisk og globalt plan.

I den indledende fase af udviklingen af GMES er udviklingen af tjenester til jordobservation til miljø- og nødberedskabsformål prioriteret. Nu er det tid til at fremskynde udviklingen af sikkerhedstjenesterne. Der er mulighed for at lægge merværdi i det nye maritime overvågningsnet som en del af EU's integrerede havpolitik. Dette vil kræve et tæt samarbejde med og mellem medlemsstaterne og Det Europæiske Forsvarsagentur.

Ligeledes vil Kommissionen foreslå et koncept for GMES's bidrag til overvågning af klimaforandring ved hjælp af dets land-, atmosfære- og søtjenester.

Desuden har GMES potentiale for at bidrage til det foreslåede fælles miljødatasystems (European Shared Environmental Information System - SEIS)⁹ bestræbelser på at modernisere og forenkle indsamling, udveksling og anvendelse af data og informationer til brug for miljøpolitikken. I denne sammenhæng har GMES potentialet for at forbedre tjenesterne for såvel politiske beslutningstagere som for borgere.

Til dato er GMES-tjenesterne stadig ikke fuldstændige, idet de ikke er fuldt ud og permanent globalt tilgængelige. Deres bæredygtighed er endnu ikke fuldt garanteret. Derfor er der behov for yderligere investeringer, herunder i ruminfrastruktur til dækning af manglerne i GMES-tjenesterne og til sikring af deres langsigtede bæredygtighed og pålidelighed. Desuden vil en række yderst forskellige aktører af varierende institutionel art skulle sammenføres permanent, også med henblik på at sikre behørig repræsentation af EU og ESA's medlemsstater samt andre lande, herunder især gennem disses deltagelse i mellemstatslige organisationer. Med henblik på en omkostningseffektiv udvikling af GMES er det af afgørende betydning, at

⁷ Direktiv 2007/2/EF

⁸ En integreret EU-havpolitik, Bruxelles den 10.10.2007, KOM(2007) 575 endelig.

⁹ KOM(2008) 46 endelig af 1.2.2008.

systemet opbygges ved hjælp af en modular eller faseinddelt tilgang på basis af eksisterende rum- og landbaserede ressourcer.

3. GMES: EN OFFENTLIG VÆKSTINVESTERING

Mens GMES hovedsagelig skal betjene offentlige myndigheder, åbner programmet også mulighed for, at den private sektor i stigende omfang kan anvende dets informationskilder, og dette vil også afføde partnerskaber mellem forskningsmiljøet og erhvervslivet. Offentlige investeringer vil tilskynde erhvervslivet til at udforske innovative måder til integration af observations-, kommunikations- og informationsteknologier, og de forventes at lette markedets ibrugtagning ved merværditjenester, der i vid udstrækning ydes af små og mellemstore virksomheder (SMV). Dette vil sikre, at aktiviteterne bliver mere modne, og at de finansieres af den private sektor; de offentlige investeringer vil enten gradvist blive reduceret eller omdirigeret til mindre modne sektorer alt efter de politiske prioriteringer. Udviklingen af markedsmulighederne vil således i sidste ende kunne være bestemmende for størrelsen af de offentlige investeringer, selv om der ikke forventes nogen udvikling på dette område på kort eller mellemlang sigt. GMES forventes under alle omstændigheder at vedblive med at være et hovedsageligt offentligt finansieret program.

I dette øjemed bør GMES-tjenesterne være fuldt og frit tilgængelige, i det omfang hensynet til EU's og medlemsstaternes sikkerhedsinteresser taler herfor. Dette vil hjælpe med at fremme den videst mulige anvendelse og deling af jordobservationsdata og -information i overensstemmelse med det foreslåede fælles miljødatasystem (European Shared Environmental Information System - SEIS) og med eksisterende lovgivning, såsom INSPIRE-direktivet, under hensyntagen til principperne for det globale system af jordobservationssystemer (Global Earth Observation System of Systems - GEOSS). Endelig vil GMES udforske synergierne med satellitnavigationssystemer, herunder især Galileo og EGNOS, og kommunikationssystemer med henblik på kunne tilbyde brugerne integreret information.

4. INTERNATIONALT SAMARBEJDE

Selv om europæisk autonomi med hensyn til GMES-tjenesterne er afgørende, er det internationale samarbejde om jordobservation yderst vigtigt med henblik på opfyldelse af det europæiske behov for information på globalt plan og udvikling af et omkostningseffektivt system. GMES kan ikke implementeres vellykket uden udveksling af ækvivalente observationsdata gennem samarbejdsordninger, hvorved omkostningerne ved observationsinfrastrukturen deles med ikke-EU-partnere. Desuden vil kun en koordineret indsats, der fører verdens vigtigste aktører sammen, kunne føre til effektive foranstaltninger over for de globale miljøtrusler. Især har den fælles udvikling af værktøjer til delt jordobservation fået de vigtigste aktører på verdensplan til at indse betydningen og omfanget af den igangværende klimaforandring. Kommissionen foreslår derfor, at der fastlægges en international samarbejdsstrategi for GMES. I overensstemmelse med Lissabonprocessen om GMES vil denne strategi blive udarbejdet i partnerskab med Kommissionen for Den Afrikanske Union som del af den fælles EU-Afrika-strategi.

Det internationale samarbejde bør bygge på eksisterende samarbejdsordninger udviklet af europæiske nationale og mellemstatslige aktører med internationale modparter, f.eks. Den Meteorologiske Verdensorganisation, og udvikles på nye områder gennem GEO (Group on

Earth Observations - ad hoc-gruppen om jordobservation) eller GEOSS. I GEO-processen er det vigtigt at sikre adgangen til observationsdata, der ikke kontrolleres af Europa, og at fastsætte det europæiske bidrag til denne internationale indsats. GMES forventes også at blive Europas hovedbidrag til den globale 10-årige gennemførelsesplan for det globale system af jordobservationssystemer (GEOSS).

5. FINANSIERINGEN AF GMES

Da GMES er udformet som et system af systemer, der leverer tjenester af offentlig interesse, forventes det hovedsageligt finansieret med offentlige midler. Den almene europæiske interesse i et sådant projekt er klar, men det nuværende EU-budget har ikke kapacitet til udvikling af systemet til det tilstræbte potentiale. I betragtning af Kommissionens finansielle og personalemæssige begrænsninger og princippet om omkostningseffektivitet er den eneste mulighed for at udvikle finansieringen en modulær tilgang. Det betyder, at nye udvidelser af GMES-tjenesternes dækning og al ny udvikling af GMES vil blive evalueret på baggrund af klare kriterier vedrørende omkostningseffektivitet, brugernes behov, EU's politiske interesser og evnen til at tilvejebringe passende finansiering og organisationsstrukturer.

Der bør være en jævn overgang mellem de programmets tre faser, som samtidig leverer feedback til hinanden: Demonstrationsfasen med dens F&U-finansiering, den præoperationelle fase med dens blandede finansiering bestående af F&U-finansiering og operationel finansiering og den operationelle fase, der finansieres med operationelle EU-midler og over mellemstatslige og nationale operationelle budgetter, idet der tages hensyn til, at F&U-finansiering fortsat vil være nødvendig i den operationelle fase for at sikre videreudviklingen af GMES.

GMES vil blive samfinansieret på europæisk, mellemstatsligt og nationalt plan. I overensstemmelse hermed bør der fastlægges principper for deling af omkostninger og vurdering af omkostninger ud fra tjenesternes omfang. Den overordnede finansiering af GMES vil blive underkastet en detaljeret finansiell og budgetmæssig analyse koordineret af EU.

Rummet

Fællesskabets program bør bidrage til bæredygtigheden af ruminfrastrukturen, herunder især tilgængeligheden af komponenter i kredsløb, samt til ruminfrastrukturoperationer og -forsyninger, der for tiden samfinansieres af ESA og EF, med henblik på udfyldning af mangler i infrastrukturen. Det bør også tilvejebringe finansieringsrammer for dataadgang fra ikke-ESA-udviklet infrastruktur.

Kommissionen vil vurdere udgifterne til rumkomponenten ud fra den langsigtede plan for rumkomponenten, der koordineres af ESA, og i denne forbindelse tage udgangspunkt i tjenestens nuværende behov.

In situ

In situ-infrastrukturen udvikles og vedligeholdes af medlemsstaterne, og den bør fortsat være deres ansvar. Imidlertid bør Fællesskabets program i betragtning af den metode, der anvendes for infrastruktur og i afventning af fremtidige beslutninger om EU-budgettets størrelse og dækning, bidrage, hvor det er relevant, til støtte for udviklingen af in-situ-infrastruktur, især ved at tilskynde til såvel tværeuropæisk som globalt koordineret indsamling og udveksling af

data. Fællesskabets program bør også bidrage med koordineringstiltag, der kan sikre udbuddet af in situ-data i GMES-tjenesterne. Hvor det er relevant, bør det også iværksætte ledsageforanstaltninger, f.eks. til støtte for grænseoverskridende aktiviteter og globale net.

Tjenester

Det forventes, at samfinansiering af operationelle tjenester oppebæres af GMES-programmet. Udfordringen ligger i at konsolidere resultaterne af de store investeringer, der allerede er foretaget i EU's rammeforskningsprogrammer og på nationalt og mellemstatsligt plan. De forskellige brugersamfund forventer, at EU sikrer bæredygtigheden af GMES-tjenesterne og gennemførelsen af ledsageforanstaltninger til støtte for innovation og downstream-ibrugtagning på markederne.

Udgifterne til servicekomponenten vil blive vurderet på basis af det omfang, der er identificeret af brugersamfundenes ekspertgrupper, ud fra tidligere studier og på basis af allerede tilgængelige præoperationelle tjenester¹⁰.

På basis af præcise udgiftsestimater vil Kommissionen udarbejde et lovforslag om fastsættelse af EU's bidrag til den operationelle fase af GMES i 2011-2013. Med forbehold for den budgetmæssige og finansielle evaluering og de til rådighed stående midler og organisatoriske strukturer bør EU's bidrag efter 2014 kunne oppebære GMES-aktiviteterne.

6. FASTHOLDELSE AF EN JORDOBSERVATIONSKAPACITET: STYRING

Et stort antal aktører vil bidrage til implementeringen af GMES, herunder mellemstatslige agenturer såsom ESA, nationale og regionale¹¹ organisationer, miljøagenturer, civile beredskabstjenester, rumagenturer, erhvervslivet og forskellige brugersamfund.

En vellykket gennemførelse af GMES vil kræve, at der oprettes partnerskaber blandt de forskellige aktører, der er involveret under EU's lederskab. Disse partnerskaber skulle sikre integreringen af eksisterende og nye elementer og dermed bane vej for, at beslutninger træffes på basis af en klar opdeling af roller og ansvar samt ansvarlighed med hensyn til de offentlige udgifter under fuld hensyntagen til subsidiaritetsprincippet og hensynet til gennemsigtighed. En vellykket gennemførelse vil også indebære rammer, hvor medlemsstater, der indgår partnerskaber med Fællesskabet, kan sikre, at deres aktiver også er tilgængelige på længere sigt.

Inden for disse partnerskaber bør Europa-Kommissionen varetage den overordnede politiske koordinering af GMES-programmet, herunder institutionelle spørgsmål, EU's budget og programforvaltning og -implementering, bidrag til markedsudvikling og internationale samarbejdsaktiviteter. På basis af erfaringerne med implementeringen af GMES vil alternative organisatoriske koncepter blive udforsket.

¹⁰ Som fremlagt i GMES-forummet 2008 organiseret af det franske formandskab den 16.10-17.10 i Lille.

¹¹ Inden for rammerne af samhørighedspolitikken i perioden 2007-2013 har Kommissionen åbnet mulighed for, at medlemsstater og regioner kan støtte implementeringen af GMES.

6.1. Teknisk implementering

Den tekniske implementering af programmet bør hovedsagelig overlades til europæiske foretagender, som interagerer med offentlige og private aktører.

Rummet

Den Europæiske Rumorganisation bør koordinere implementeringen af rumkomponenten.

På grundlag af en analyse af behovet for rumbaseret observation hos tjenester, skal ESA for Fællesskabet og på Fællesskabets vegne sikre den langsigtede tilgængelighed af GMES-rumkomponenten. For alle typer ruminfrastruktur vil dette hovedsagelig bestå af forberedelse og konsolidering af rumkomponentens beslutningstagningsproces, herunder:

- forberedelse af rumkomponentens implementeringsplan
- koordinering af og tilsyn med implementeringen af denne plan
- koordinering af F&U-aktiviteterne i forbindelse med moderniseringen af observationsinfrastrukturen til støtte for tjenesters behov således som godkendt af GMES's styringsorganer.

I forbindelse med rutineobservationer af atmosfære og oceaner bør ESA varetage koordineringen med EUMETSAT (Den Europæiske Organisation til Udnyttelse af Meteorologiske Satellitter), som står i kontakt med meteorologiske tjenesteydere med henblik på notering af disses observationsbehov.

Når det gælder ny rumkomponentinfrastruktur, som kan blive nødvendig med henblik på at udfylde mangler i varetagelsen af GMES' tjenester, bør ESA også tildeles opgaver som forsynings- og - såfremt det bliver nødvendigt - udviklingsagent for EU og på EU's vegne. ESA bør levere specifikationer til missioner udledt af behov hos tjenesterne og bedømme disses overensstemmelse.

På kort sigt bør der træffes følgende foranstaltninger¹² med henblik på driften af Sentinel-missionerne, som samfinansieres af ESA og EU:

- ESA driver ruminfrastrukturen til støtte for land- og beredskabstjenester¹³, indtil en operatør er udvalgt
- EUMETSAT driver ruminfrastrukturen til støtte for hav- og atmosfæretjenester¹⁴. Ud fra en vurdering af den vellykkede model for samarbejde mellem de to organisationer til støtte for meteorologien, koordinerer ESA med EUMETSAT med henblik på udvikling af jordsegmentet.

¹² I overensstemmelse med de tekniske drøftelser mellem ESA og EUMETSAT.

¹³ Dette omfatter Sentinel 1 og 2, som medfører radar- og multispektralbilledsensorer, og landdelen af Sentinel 3.

¹⁴ Dette omfatter Sentinel 4- og 5-instrumenter, som er med på EUMETSAT-missioner, og havdelen af Sentinel 3.

In situ

I lighed med rumkomponenten vil hovedvægten i forbindelse med implementeringen af in situ-komponenten blive lagt på også på lang sigt at sikre nem adgang til de data, der er nødvendige for GMES-tjenesterne, og på bæredygtigheden af in situ-observationsnetværkene. Sådanne data og in situ-netværk drives for tiden hovedsageligt af nationale, regionale og lokale myndigheder samt af forskellige europæiske netværk.

Miljøagenturet forventes i samspil med Kommissionen at spille en vigtig rolle ved overvågningen af visse tjenester og koordineringen med visse brugersamfund i SEIS-regi. Visse specifikke koordineringsaktiviteter kan uddelegeres til andre relevante koordineringsorganer¹⁵.

Tjenester

Med henblik på at sikre varetagelsen af operationelle maritime og atmosfæriske tjenester foreslår Kommissionen, at der etableres et net tekniske centre på EU-plan. I denne sammenhæng kunne ECMWF (Centre for Medium-range Weather Forecasting) tildeles rollen som koordinator for det atmosfæriske net. Med hensyn til de maritime tjenester vil Kommissionen først udsende forslagsindkaldelser vedrørende konsolidering af netværket og koordinering forinden fastlæggelsen af de langsigtede arrangementer.

Land-, beredskabs- og sikkerhedstjenester bør varetages under tilsyn af nationale og regionale myndigheder. I overensstemmelse hermed vil der være behov for en fælles metodologi, så tjenester kan integreres og aggregeres på EU-plan i lighed med den vellykkede model for landbruget. Kommissionen er klar til at bidrage til udviklingen af en fælles metodologi til varetagelse af tjenester og aggregering af geoinformationsprodukter. I forbindelse med konsolideringen af krisestyringsaktiviteter vil nødberedskabstjenesten blive stillet til rådighed for de forskellige nødberedskaber på EU-plan og medlemsstatsplan, herunder ved hjælp af civilbeskyttelsesinstrumentet, humanitære bistandsinterventioner og kriseforvaltningsoperationer.

Desuden vil Kommissionen yde teknisk støtte til udformning og implementering af tjenester på EU-plan og nationalt plan ved hjælp af Det Fælles Forskningscenter (FFC) og Eurostat.

For at kunne forblive brugerdefineret har GMES behov for at etablere stærke forbindelser med brugerne via strukturer, der er tæt på brugersamfundene. Adskillige agenturer og organer, som er oprettet af EU, vil ikke kun være fremtidige brugere af GMES-tjenester, men vil også kunne bidrage til aggregeringen af efterspurgte tjenester og varetagelse af tjenester. Det gælder f.eks. for Det Europæiske Miljøagentur (EEA), Det Europæiske Agentur for Søfartssikkerhed (EMSA), Den Europæiske Unions Satellitcenter (EUSC), Det Europæiske Forsvarsagentur (EDA) og Det Europæiske Agentur for Forvaltning af det Operative

¹⁵ F.eks. EUMETNET (det europæiske netværk af meteorologiske tjenester) i forbindelse med systemer og tjenester for meteorologisk in-situ-observation, EUROGOOS (European Association for the Global Observing System), EUROGEOGRAPHICS (the European association of National Mapping and Cadastral Agencies) og Eurogeosurveys (the European Association of Geological Surveys) i forbindelse med kartografi, geologi, kortlægning og referencedata, samt EMODNET (European Marine Observation and Data Network) - i forbindelse med havdata - eller andre organer under EU's integrerede havpolitik.

Samarbejde ved EU-medlemsstaternes Ydre Grænser (FRONTEX). Afhængigt af GMES-tjenesternes behov og deres udvikling vil også andre agenturer kunne inddrages.

I nogen tilfælde vil specialagenturers mandater og ressourcer kunne undersøges med henblik på bidrag til GMES-tjenesterne under hensyntagen til de igangværende diskussioner om vejen frem for de europæiske agenturer¹⁶.

6.2 Koordination af partnerskabet

Kommissionen vil være ansvarlig for varetagelsen af den overordnede politiske koordinering af GMES-programmet, assisteret af et partnerudvalg og et programudvalg for implementeringen af EU-programmet. Desuden foreslås det, at det planlægges at oprette et sikkerhedsudvalg og et brugerforum, der kan rådgive Kommissionen.

Der er anvendt en proces til bestemmelse af brugerbehov med henblik på udvælgelse af fast track- og pilottjenester og ESA's udvikling af rumobservationsinfrastruktur. Denne proces er nu formaliseret med oprettelsen af GMES-programmet. Processen vil omfatte:

- fastlæggelse af brugernes behov
- konsolidering af omfang og indhold og relaterede observationsbehov og
- fastlæggelse af relateret observationsinfrastruktur ud fra forhåndenværende midler.

Alle partnere bør på struktureret måde være involveret i denne beslutningsproces.

Forvaltning af partnerskabet

Ovennævnte partnerudvalg vil være sammensat af repræsentanter for de medlemsstater, der bidrager med infrastruktur til GMES. Andre relevante organisationer bør inviteres med som observatører. GMES's partnerudvalg vil kunne spille en vigtig rolle ved gennemførelsen af programmet og i forbindelse med dets fremtidige udvikling. Diskussionerne vil blive forberedt på komponentplan (tjeneste-, in-situ- og rumkomponenterne), og repræsentationen i udvalget bør tilrettelægges i overensstemmelse hermed.

Gennemførelsen af Fællesskabets program

Fællesskabets program vil danne grundlag for Fællesskabets bidrag til GMES-partnerskabet, og det vil supplere de andre partners foranstaltninger. Det bør være åbent for internationale aftaler med ikke-EU-lande¹⁷, herunder med mulighed for bidrag fra disse.

Bistået af et programudvalg vil Kommissionen stå for gennemførelsen af GMES-programmet. Diskussionerne vil blive forberedt på komponentplan (tjeneste-, in-situ- og rumkomponenterne), og repræsentationen i udvalget vil afspejle dette. Den tekniske implementering vil blive foretaget således som gennemgået i afsnit 6.1.

¹⁶ KOM(2008) 135 endelig af 11.3.2008.

¹⁷ F.eks. ESA- eller EUMETSAT-medlemsstater, der ikke er medlemmer af EU.

Datasikkerhed

Den effektive håndtering af datasikkerheden i GMES bør tage behørigt hensyn til medlemsstaternes sikkerhedskrav. Den vil bistå de operationelle tjenester med opfyldelsen af grundlæggende datasikkerhedskriterier, herunder især for sikkerhedskunderne, ved identificering og afhjælpning af risici i forbindelse med f.eks. udbredelse af data og ved tilkendegivelse af interesse for eller tvivl om pålideligheden af GMES-tjenesterne.

Det hertil knyttede arbejde med hensyn til varetagelse af rådgivning og input for datasikkerhed, som opfylder medlemsstaternes sikkerhedskrav, bør foretages gennem sikkerhedsudvalget med assistance fra relevant ekspertise.

Opfyldelsen af brugernes behov

Foruden de andre elementer, der er fremlagt i denne meddelelse, bør der etableres et brugerforum, der kan sikre, at GMES forbliver brugerdefineret. Forummet vil have forskellige konfigurationer afhængigt af de pågældende tjenester, og det vil beskæftige sig med tekniske og videnskabelige emner efter behov. Brugerrepræsentanterne vil blive udvalgt på et gennemsigtigt, objektivt og ikke-diskriminerende grundlag under hensyntagen til nødvendigheden af at undgå interessekonflikter. Med hensyn til forvaltningen af GMES vil der også blive søgt synergier med Galileo med hensyn til brugerstøtte.

7. KONKLUSIONER

I 2009 vil Kommissionen udarbejde et lovforslag om et EU-jordobservationsprogram ved navn GMES. I tilknytning til sit forslag vedrørende GMES-programmet vil Kommissionen under hensyntagen til det eksisterende EU-budgets rammer undersøge den finansiering, der er til rådighed for GMES i perioden 2011-2013. Beslutninger om finansiering og de organisatoriske rammer efter 2013 må træffes ud fra de kommende finansielle overslag for EU-budgettet.

På baggrund af fastlagte principper for omkostningsdeling og et skøn over udgifterne baseret på tjenesternes omfang vil GMES's overordnede finansieringsbehov på et tidspunkt blive underkastet en analyse koordineret af EU.

Kommissionen vil koordinere forvaltningen og gennemførelsen af GMES-programmet assisteret af et programudvalg, et partnerudvalg, et sikkerhedsudvalg og et brugerforum. Mens denne styringsstruktur oprettes, vil der blive udarbejdet forslag vedrørende programmets styring i den mellemliggende periode.

Kommissionen vil stille forslag om en fuldstændig og åben data- og informationspolitik for GMES.

EU's instrumenter til støtte for konkurrenceevne og innovation bør bringes i anvendelse til fordel for væksten i GMES' downstream-sektor. Især bør GMES-tjenesterne inddrages i overvejelserne i forbindelse med lead market-initiativet på grund af deres betydning for job- og vækstskabelse.

Kommissionen vil foreslå, at der fastlægges en international samarbejdsstrategi for GMES. I denne sammenhæng vil Kommissionen samarbejde med sine GEO-partnere på de i GEOSS¹⁸ aftalte vilkår om sikring og fastholdelse af adgangen til observationsdata og fastlæggelse af Europas bidrag til dette internationale projekt.

¹⁸ Herunder 10-årgennemførelsesplanen for GEOSS og Cape Town-erklæringen.